

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 16Co/81/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8210205889
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Kovaľová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8210205889.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Anny Kovaľovej a sudcov JUDr. Martina Filákovského a JUDr. Branislava Brezu v právnej veci navrhovateľa: Slovak Telekom, a. s., so sídlom Karadžičova 10, Bratislava, IČO: 35 763 469, zastúpeného JUDr. Oliverom Balážom, advokátom, so sídlom Zámocká 10, Bratislava proti odporkyni: F. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. T. X, P., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Važecká 16, Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom, Nám. SNP 7, Stropkov, o zaplatenie 485,81 Eur s prísl., o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bardejov, č. k. 6C 22/2011-101 zo dňa 17. 01. 2013 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Navrhovateľ je p o v i n n ý uhradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 49,21 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka JUDr. Ambróza Motyku, advokáta.

Návrh na prerušenie konania zamietla.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh zamietol. Vyslovil, že navrhovateľ nemá právo na náhradu trov konania, odporkyni náhradu trov konania nepriznáva a navrhovateľ je povinný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 97,46 Eur na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Svoje rozhodnutie právne odôvodnil poukazom na ust. § 48, § 457, § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a uviedol, že v konaní prihliadal na námietku premlčania, ktorú vzniesol vedľajší účastník na strane odporkyne. Zistil, že navrhovateľ odstúpil od zmluvy s odporkyňou ku dňu 13. 06. 2008, čo v konaní nikto sa nesporel a v danom prípade potom podľa Občianskeho zákonníka sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku a momentom odstúpenia zanikajú práva a povinnosti z porušenia práva. Navrhovateľovi tak vzniklo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Konštatoval, že návrh bol podaný 20. 10. 2010, teda po uplynutí 2-ročnej premlčacej doby. Vznesenú námietku premlčania považoval za dôvodnú, preto návrh zamietol. Poukázal aj na rovnaké stanovisko k uvedenej otázke, a to rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co 60/2012.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a vzhľadom na to, že navrhovateľ bol neúspešný nemá právo na náhradu trov konania, úspešná odporkyňa si trovy neuplatnila, avšak si ich uplatnil vedľajší účastník, ktorému trovy konania priznal v celkovej výške 97,46 Eur.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie navrhovateľ. Poukázal na nesprávnosť rozhodnutia, v posúdení jeho nároku ako nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia. V zmysle všeobecných podmienok boli účinky odstúpenia dohodnuté inak ako v zákone. V zmysle bodu 15.2 všeobecných podmienok sa zmluvu zrušuje ku dňu doručenia písomného oznámenia od zmluvy druhej strane. Ak spoločnosť T-Mobile v tomto svojom oznámení o odstúpení od zmluvy uviedla neskorší deň, ku ktorému má zmluva na základe odstúpenia zaniknúť, zmluva zanikla až k tomuto dňu. Súd nesprávne posúdil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Dojednanie zmluvnej pokuty malo vo vzťahu k tomuto hlavnému záväzku akcesorický charakter. Ak v čase platnosti zmluvy dôjde k porušeniu záväzku zabezpečovať svoje povinnosti, vzniká nový samostatný záväzkový vzťah, ktorý nie je vzťahom akcesorickým a nezdieľa osud hlavného záväzku. Aj podľa Najvyššieho súdu SR v prípade odstúpenia od zmluvy síce zanikajú všetky záväzky, no ak nárok na zmluvnú pokutu vznikol ešte pred odstúpením od zmluvy z dôvodu jej skoršieho porušenia, nárok na zmluvnú pokutu nezaniká. Vzhľadom na to, že nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vznikol ešte pred odstúpením od zmluvy, neplatí premlčacia doba v režime bezdôvodného obohatenia, ale všeobecná 3-ročná premlčacia doba. Ak vzniesol vedľajší účastník námietku premlčania, poukázal, že zo samotného spisu nevyplýva, žeby so vznesením námietky premlčania odporca súhlasil. V takomto prípade by išlo o úkon vedľajšieho účastníka, ktorý odporuje úkonu hlavného účastníka. K trovám vedľajšieho účastníka, poukázal, že nejde o účelne vynaložené náklady na bránenie práva. Právna teória totiž k novelizovanému zneniu ust. § 137 O. s. p. zaraďuje aj náhradu výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu. Žiadna právnická osoba, to znamená, ani tá, ktorá zastupuje účastníka na základe zákona, ani tá, ktorá ho zastupuje na základe plnomocenstva prostredníctvom svojho zamestnanca, nemá nárok na náhradu ušlého zárobku svojho zamestnanca za čas, ktorý strávi účasťou na pojednávaní. Pod hotovými výdavkami treba rozumieť len vecné výdavky, nie výdavky zo mzdy. Z uvedeného vyplýva, že právnická osoba uvedená v ust. § 137 O. s. p. má nárok na náhradu len vecných výdavkov, poštovné atď. Priznávanie trov právnenému zástupcovi je tak v rozpore so zákonom, ako aj zásadou hospodárnosti konania. Ďalej poukazoval aj na ust. § 93 ods. 2 O. s. p., ktoré umožňuje tretím osobám vstup do konania a umožňuje im zároveň aj prístup k údajom o účastníkoch konania, ku ktorým nemá žiaden právny vzťah, pričom podliehajú režimu ochrany osobných údajov a navyše v prípade sporov navrhovateľa sú aj predmetom telekomunikačného tajomstva, napr. faktúry. Za účelom rozhodnutia o súlade ust. § 93 ods. 2 O. s. p. s čl. 19 ods. 2, 3 Ústavy SR bol Okresným súdom Brezno podaný na Ústavný súd SR návrh na vyslovenie nesúlady právneho predpisu s Ústavou SR. Vzhľadom k tomu, že vyriešenie tejto otázky nie je oprávnený riešiť súd, ale jemu nadriadený procesný orgán, Ústavný súd SR, ide o dôvod obligatórneho prerušenia konania a súd môže konanie na nevyhnutný čas prerušiť. Preto navrhol až do rozhodnutia Ústavného súdu SR prerušiť konanie. Ak by však konanie nebolo prerušené, navrhol zmeniť rozsudok tak, aby odporca bola zaviazaný na zaplatenie žalovanej sumy, a to náhradu trov vedľajšiemu účastníkovi nepriznať.

K podanému odvolaniu sa vyjadril vedľajší účastník. K účinkom odstúpenia od zmluvy uviedol a poukázal na problematiku a judikatúru ust. § 54 Občianskeho zákonníka. Stotožňuje sa s odôvodnením rozsudku a trvá na dôvodne vznesenej námietke premlčania celého žalobou uplatneného nároku. K zmluvnej pokute opätovne poukázal na skutočnosť, že rozsiahla judikatúra odvolacích súdov neumožňuje naďalej obhajovať absolútne neplatnú zmluvnú pokutu v dodatkoch k zmluvám o pripojení. Navrhovateľom uplatnená zmluvná pokuta bola už vo vzťahu k samotnému navrhovateľovi súdmi opakovane judikovaná ako neprijateľná zmluvná podmienka (rozsudok Krajského súdu v Prešove 16Co 31/2012, 16Co 32/2012, 3Co 26/2012, 7Co 36/2012). Vzhľadom k uvedeným právoplatným rozsudkom navrhovateľ s poukazom na ust. § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka je povinný zdržať sa používania nekalej obchodnej praxe z dôvodu jej neprijateľnosti v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi a predstavuje preňho zákonnú prekážku uplatňovať nárok z neprijateľnej zmluvnej podmienky. Ďalej poukázal aj na skutočnosť, že zmluvná pokuta bola vyhlásená za neprijateľnú vo viacerých súdnych konaniach, aj u iného mobilného operátora, napr. Orange Slovensko, s. r. o., Telefónica Slovakia, s. r. o.. K námietke premlčania poukázal na slovenskú publikáciu z občianskeho práva, podľa ktorej v praxi sa vyskytla otázka, či môže vedľajší účastník vzniesť námietku premlčania. Svojou podstatou je to úkon z hmotnoprávnou relevanciou. Podľa uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co 62/2012 je

potrebné hlavného účastníka na strane, ktorého vedľajší účastník vystupuje vyzvať, aby sa k veci vyjadril, ak hlavný účastník súhlas neposkytne, je potrebné tento úkon posúdiť podľa ust. § 93 ods. 4 O. s. p., pričom je potrebné skúmať osobnostné, vzdelanostné, zdravotné predpoklady hlavného účastníka, pochopiť priebeh konania a uplatnený nárok. Súd preto prihliadne na námietku premlčania vedľajšieho účastníka, ktorá je zjavne v prospech oprávnených záujmov hlavného účastníka, na strane ktorého v konaní vystupuje. Je to klasický prípad, kedy priemerný spotrebiteľ nedokáže posúdiť neprijateľné zmluvné podmienky, ani nekalé obchodné praktiky a nedokáže ani využívať procesné inštitúty na svoju obranu. K trovám vedľajšieho účastníka poukázal, že súd pri rozhodnutí postupoval v súlade s legislatívou Európskej únie a judikatúrou Súdneho dvora EÚ a ustálenou súdnou praxou. O dôvodnosti priznania trov vedľajšieho účastníka svedčí aj novelizované znenie ust. § 137 O. s. p., ktoré bolo s účinnosťou zavedené od 01. 01. 2012. Novelizovaná právna úprava zohľadňuje už aj rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci Debt proti Spolková republika Nemecko C-279/2009. Podľa citovaného rozsudku „zásada účinnej súdnej ochrany ako je stanovená v čl. 47 Charty základných práv EÚ sa má vykladať v tom zmysle, že nie je vylúčené, aby sa jej dovoľovali právnické osoby a pomoc poskytnutá na základe tejto ochrany môže obsahovať najmä oslobodenie od platenia trov konania, alebo zastupovanie advokátom. V zmysle uvedeného Krajský súd v Prešove svojím uznesením 3Co 131/2011 zmenil uznesenie súdu prvého stupňa a ustanovil vedľajšiemu účastníkovi, ktorým bola taktiež právnická osoba advokáta. Konštatoval, že nie je možné, nedôvodné a bez akýchkoľvek logických súvislostí podmieňovať spôsobilosť občianskeho združenia na vykonanie predmetu svojej činnosti odbornosťou v odbore právo. Ďalej poukázal na ust. § 93 ods. 4 O. s. p., kde v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník, koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností. Účelnosťou vynaložených na právnu pomoc možno vo všeobecnosti odôvodniť z čl. 47 ods. 2 Ústavy SR. Trovy právneho zastúpenia treba považovať za účelne vynaložené trovy. K návrhu na prerušenie konania poukázal, že dôvod na obligatórne prerušenie by išlo len vtedy, ak by samotný súd predložil predmet otázky na zaujatie stanoviska Ústavnému súdu SR v zmysle ust. § 109 ods. 1 písm. b) O. s. p.. V danom prípade však súd nemá povinnosť prerušiť konanie, ale dáva možnosť iba rozhodnúť o prerušení konania. Z týchto dôvodov navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať mu trovy odvolacieho konania vo výške 49,21 Eur.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ust. § 212 O. s. p., vec prejednal v súlade s ust. § 214 ods. 2 O. s. p. a zistil, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav veci, prijal správne závery, na zisteniach, ktorých sa nič nezmenilo ani pred odvolacím súdom, a na ktoré v plnom rozsahu odkazuje aj odvolací súd.

Súd prvého stupňa vychádzal zo skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní, vec aj správne právne posúdil, ak zrušenie zmluvy ako dôsledok jej odstúpenia vzťahoval aj na práva zo zmluvnej pokuty.

Podľa ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ si najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo si inak zhorší svoje zmluvné postavenie.

Podľa ust. § 48 Občianskeho zákonníka, od zmluvy môže účastník odstúpiť, len ak je to v tomto alebo v inom zákone ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté. Odstúpením od zmluvy sa zmluva od začiatku zrušuje, ak nie je právnym predpisom ustanovené alebo účastníkmi dohodnuté inak.

Podľa ust. § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Súd prvého stupňa dôvodne prihliadol na námietku premlčania, ktorú vzniesol vedľajší účastník na strane odporkyne. Správne zistil, že navrhovateľ odstúpil od zmluvy k 13. 06. 2008, pričom návrh na súd podal dňa 20. 10. 2010, teda po uplynutí 2-ročnej premlčacej lehoty.

Podľa ust. § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

Podľa ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

Ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zachovávajú právo zo zmluvnej pokuty, aj napriek zrušeniu zmluvnej pokuty s účinkami od vzniku zmluvy odstúpením od spotrebiteľskej zmluvy, zhoršujú postavenie spotrebiteľa, pretože spotrebiteľa zaväzujú nad rámec povinnosti dohodnutých podľa Občianskeho zákonníka v dôsledku odstúpenia od zmluvy. Akékoľvek rozšírenie záväzkov spotrebiteľa vrátane platenia zmluvnej pokuty popri vzájomnej reštitučnej povinnosti po zániku zmluvy s účinkami ex tunc, postavenie spotrebiteľa zhoršuje.

Nemožno totiž prehliadnuť, že dodávateľ naformuloval zmluvu a dobrovoľne sa rozhodol využiť ustanovenia zmluvy o odstúpení, aj keď existujú iné inštitúcie súkromného práva, ktoré zmluvu komplexne nerušia s účinkami od momentu jej uzatvorenia. Vzhľadom na zánik práva a povinnosti z predmetných zmlúv, vrátane práva a povinnosti zo zmluvných pokút, keďže sú koncipované nevýhodnejšie oproti úprave v civilnom kódexe a teda sú neplatným pre rozpor so zákonom (§ 54 ods. 1 v spojení s ust. § 39 Občianskeho zákonníka), bola žaloba zo zmluvy o plnení zo zmluvných pokút nedôvodná.

Pokiaľ ide o trovy vedľajšieho účastníka odvolací súd poukazuje na ust. § 93 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Postavenie vedľajšieho účastníka upravuje Občiansky súdny poriadok v ust. § 93. Podľa ust. § 93 ods. 4 O. s. p., v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností.

Podľa ust. § 137 O. s. p. v znení zákona č. 332/2001 Z. z., trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, vrátane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky a pod..

Z obsahu spisu vyplýva, že v konaní bol navrhovateľ neúspešný, preto správne súd prvého stupňa vychádzal zo zásady úspechu, teda z ust. § 142 ods. 1 O. s. p..

Vo veci sa nedá stotožniť s argumentáciou navrhovateľa o neúčelnosti trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka len preto, lebo vedľajší účastník je už inštitúciou zriadenou na ochranu spotrebiteľa. Vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, čo je zrejmé z ust. § 93 ods. 4 O. s. p.

Občiansky súdny poriadok v ust. § 24 a nasl. umožňuje každému účastníkovi dať sa zastúpiť v konaní zástupcom, ktorého si zvolí. Takýmto zástupcom môže byť aj advokát. Občiansky súdny poriadok vo svojich ustanoveniach pritom nevylučuje, aby účastník odborne spôsobilý hájiť svoje záujmy v konaní pred súdom sa nemohol dať zastúpiť zástupcom, a aby len z tohto dôvodu mu nemala byť priznaná náhrada trov vzniknutých v súvislosti s právnym zastupovaním. Náklady s tým spojené sú vždy potrebné. Vyššie uvedené sa v plnej miere vzťahuje tiež na možnosť vedľajšieho účastníka dať sa zastupovať v konaní vedľajším účastníkom.

Z tohto dôvodu odvolací súd nepovažoval námietky navrhovateľa vo vzťahu k trovám vedľajšieho účastníka za dôvodné a rozhodnutie súdu prvého stupňa aj o trovách vedľajšieho účastníka považoval za vecne správne.

So zreteľom na vyššie uvedené preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny v zmysle ust. § 219 O. s. p. potvrdil.

Odvolací súd návrh prerušenie konania považoval za nedôvodný poukazujúc na to, že v danom prípade nemá súd obligatórnu povinnosť prerušiť konanie, ale zákon dáva súdu možnosť rozhodnúť o prerušení konania. O dôvod na obligatórne prerušenie by sa jednalo iba vtedy, ak by samotný súd predložil predmetnú otázku na zaujatie stanoviska Ústavnému súdu SR v zmysle ust. § 109 ods. 9 písm. b) O. s. p.. Z týchto dôvodov odvolací súd zamietol návrh na prerušenie konania.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a priznal úspešnému vedľajšiemu účastníkovi trovy odvolacieho konania vo výške 49,21 Eur za vyjadrenie k odvolaniu vo výške 33,20 Eur (§ 14 ods. 3 písm. b) vyhlášky č. 655/2004 Z. z., režijný paušál vo výške 7,81 Eur a 20 % DPH vo výške 8,20 Eur).

Poučenie:

Proti rozsudku nie je prípustné odvolanie.